

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 641/2017-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. XV Gn 159/16/1000-42 z 31. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. XV Gn 159/16/1000-42 z 31. marca 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie generálnej prokuratúry“).

Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ 7. apríla 2017 prevzal napadnuté uznesenie generálnej prokuratúry, ktorým generálna prokuratúra zamietla jeho sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) sp. zn. ORP-768/4-VYS-B2-2017 z 1. marca 2017 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva“).

Vydaniu napadnutého uznesenia generálnej prokuratúry predchádzalo:

- 16. mája 2016 sťažovateľ podal trestné oznámenie na prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“) [REDACTED] (ďalej len „prokurátor okresnej prokuratúry“) z dôvodu, že tento prokurátor vykonával dozor v trestnej veci vedenej okresným riaditeľstvom proti obvinenému [REDACTED], pričom „mal mať vedomosť, že pod. [REDACTED] mal podľa záznamu o vykonaní dychovej skúšky (súčasť spisu, pozn.) vedieť, že tento vypovedal pred vyšetrovateľom OR PZ BA II po zadržaní pod vplyvom alkoholu“;

- 15. augusta 2016 vyšetrovateľ okresného riaditeľstva uznesením sp. zn. ORP-768/4-VYS-B2-2017 odmietol trestné oznámenie okrem iného aj na už označeného prokurátora okresnej prokuratúry;

- 20. septembra 2016 prokurátor generálnej prokuratúry uznesením č. k. XV Gn 159/16/1000-14 zrušil uznesenie „OR PZ BA II zo dňa 20/9/2016“;

- 1. marca 2017 vydal vyšetrovateľ okresného riaditeľstva uznesenie, ktorým opätovne odmietol trestné oznámenie na prokurátora okresnej prokuratúry, z ktorého vyplýva, že „vyšetrovateľ sa nikde absolútne nezaobrá tým, či prokurátor OP BA II mohol spáchať dňa 20/1/2015 nejaké protiprávne konanie práve vzhľadom na fakt, že podľa záznamu OO PZ BA II... tento pod. [REDACTED] vypovedal pod vplyvom alkoholu, ale vyšetrovateľ sa zaoberal odsúdením [REDACTED]“;

- 13. marca 2017 sťažovateľ podal opätovne sťažnosť;

- 31. marca 2017 prokurátor generálnej prokuratúry vydal napadnuté uznesenie, v ktorom skonštatoval, že «moje podané tr. oznámenie nie je tr. oznámením a z „obsahu“ je predovšetkým a najmä vyjadrenie mojej nespokojnosti a nesúhlasu s postupom prokurátora OP BA II...».

Sťažovateľ zastáva názor, že opísaným konaním prokurátora generálnej prokuratúry, ktorý odignoroval jeho argumenty, ktoré predostrel vo svojej sťažnosti, bolo porušené jeho „právo na spravodlivý proces vyjadrený v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a pri zákonnej povinnosti prokurátora GP SR v rámci zák. č. 153/2001 Z. z., prišlo pri jeho rozhodovaní k totálnej a zjavnej arbitrárnosti“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1./ Základné právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivý proces priznaný čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Generálnej prokuratúry SR zo dňa 31/3/2017 pod sp. zn. XV Gn 159/16/1000-42 porušené bolo.

2./ Uznesenie Generálnej prokuratúry SR zo dňa 31/3/2017 pod sp. zn. XV Gn 159/16/1000-42 sa zrušuje a ukladá sa generálnej prokuratúra SR, aby vo veci konala a rozhodla.“

Sťažovateľ zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu, ktorý by ho v konaní pred ústavným súdom zastupoval z dôvodu, že sa nachádza v ústave na výkon väzby a nemá dostatočné finančné prostriedky, čo, ako uvádza, malo skonštatovať aj Centrum právnej pomoci vo svojom rozhodnutí sp. zn. 4873/2017-KaBA z 21. apríla 2017.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že jednou z možností, pre ktoré môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť sťažovateľa už pri predbežnom prerokovaní, je jej zjavná neopodstatnenosť. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením generálnej prokuratúry z dôvodu, že s jej rozhodnutím nesúhlasí a považuje ho za arbitrárne.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že cieľom právomoci ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je primárne preskúmať a posudzovať právne názory orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

Ústavný súd tiež považuje za potrebné poukázať na svoju judikatúru, podľa ktorej právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva alebo slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd. Ústavný súd tiež dodáva, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, II. ÚS 28/06). Uvedený článok ústavy garantuje ochranu pred protiústavným postupom orgánov verejnej moci v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o subjektívnych právach fyzických osôb alebo právnických osôb.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že ak orgány činné v trestnom konaní v danom prípade po zvážení všetkých okolností prípadu nerozhodli o trestnosti skutku, ktorý bol predmetom trestného oznámenia sťažovateľa, nemohli porušiť jeho zákonom ani ústavou chránené práva. Nikto totiž nemá právny nárok, a už vôbec nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v tomto prípade sťažovateľa, pozn.) bolo vyhovené. Ak vykonané dôkazy, resp. zistenia orgánov činných v trestnom konaní nedávajú podklad na začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže príslušný orgán činný v trestnom konaní začať konať alebo pokračovať v konaní, prípadne nariadiť, aby sa trestné konanie začalo alebo v ňom pokračovalo. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave (m. m. napr. II. ÚS 88/99, IV. ÚS 423/09). Trestné právo je prostriedkom *ultima ratio*, čo znamená, že v trestnoprávnej náuke, ako aj v praxi sa už tradične vychádza zo zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, boli už vyčerpané, sú neúčinné, prípadne sú zjavne nevhodné.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie generálnej prokuratúry a dospel k záveru, že generálna prokuratúra sa primeraným spôsobom zaoberala sťažnosťou sťažovateľa a riadne o nej rozhodla, postupujúc pritom v súlade s na vec sa vzťahujúcimi právnymi predpismi. Právny názor, na ktorom založila svoje rozhodnutie, je z ústavného hľadiska akceptovateľný a spôsob, akým odôvodnila napadnuté uznesenie, vzhľadom na okolnosti a podstatu posudzovaného prípadu možno tiež považovať za dostatočný a akceptovateľný z hľadiska trestného práva, ako aj ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením generálnej prokuratúry na jednej strane a obsahom sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť

k záveru o jeho porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu uvádza, že z dôvodu hospodárnosti konania sa už otázkou odstránenia procesnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa nezaoberal, pretože dôvody, pre ktoré ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti, by neboli odstrániteľné ani prostredníctvom právneho zástupcu.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2017